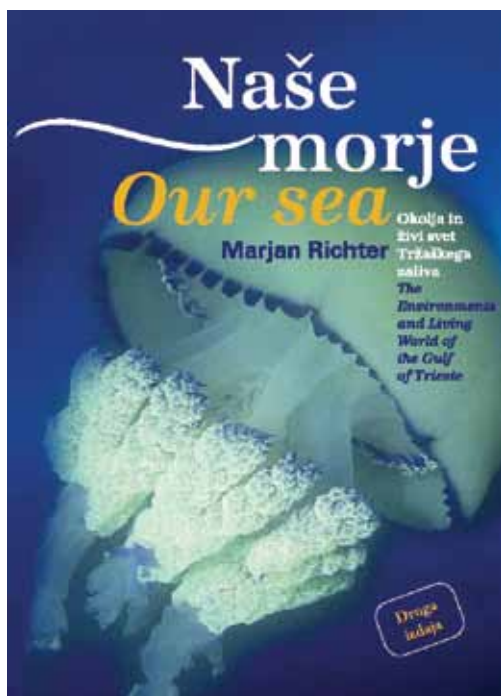

Naše morje – Okolja in živi svet Tržaškega zaliva

Jan Simič

Naslovnica fotomonografije Naše morje.

V skrajno slanem okolju živi solinski rakec (Artemia salina), čigar jajčeca lahko v slanem blatu preživijo na suhem več mesecev. Foto: Marjan Richter.

Marjan Richter, starosta slovenske podvodne fotografije in filma, je pri zavodu Mediteranum izdal fotomonografijo slovenskega morja z imenom *Naše morje – Okolja in živi svet tržaškega zaliva*.

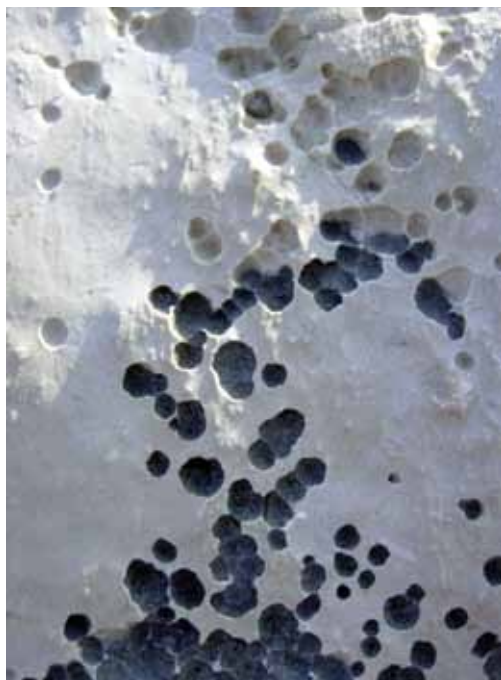
Fotografsko razkošna monografija nas popelje po celotni slovenski obali. Razdeljena je na šest poglavij z osemnajstimi podpoglavji. Poglavja so: *Tržaški zaliv in naše morje, Na morskem obrežju, Na trdem morskem dnu, Na mehkem morskem dnu in Odprto morje*.

Potovanje se začne s pregledom naše obale in s solinami, kjer se spoznamo z organizmi, ki jim povišana slanost ne škodi. To so

ozkolistna mrežica, obrežna rakovica in ribica solinarka. Nato se sprehodimo po pasu med kopnim in morjem – bibavičnem pasu, ki je pas velikih sprememb, visokih temperatur in pomanjkanja vode. Vse te težke razmere morajo živali in rastline v tem pasu preživeti. Razmere so krute in prebivalci tega pasu so se v evoluciji na njih prilagodili. Raki vitičnjaki stisnejo skupaj apnenčaste ploščice, naši pogostejši polži latvice pa se z nogo tesno pričvrstijo na skale. Bibavični pas zaznamujejo tudi manj opazne modrozeleno cepljivke, nekatere (*Entophysalis granulosa*) se zajedajo v kamnino in povzročijo

njeno razpadanje. Naše oko zazna samo črne lise v kamnih, a mikroskop pokaže drugače. Marjan je veliko organizmov fotografiral z mikroskopom in tako omogočil, da jih vidimo tudi mi. Nekateri organizmi se pojavljajo v točno določenem času in takrat je prostorska niša zasedena, ko pa njihov čas poteče, prostor prepustijo drugim organizmom. Primer so modrozeleni ceppljivke, alge in goli polži, ki se lahko ob določenem času pojavijo v velikem številu, nato pa izginejo. Knjiga obravnava naše morje kot zapleten sistem odnosov in navad organizmov, ki ga poseljujejo.

Najpogostejše dno našega morja je mehko sedimentno dno. Tu je veliko različnih organizmov, ki se skrivajo pod muljem oziroma peskom. Od rakov, vetrnic, morskih ježev do školjk. Tudi na drugačnih vrstah dna živi mnogo organizmov, ki so pomembni v svojem okolju. Izbira teh bitij je zelo pestra, Marjan jih je v svoji knjigi *Naše morje* prikazal več kot šeststo.

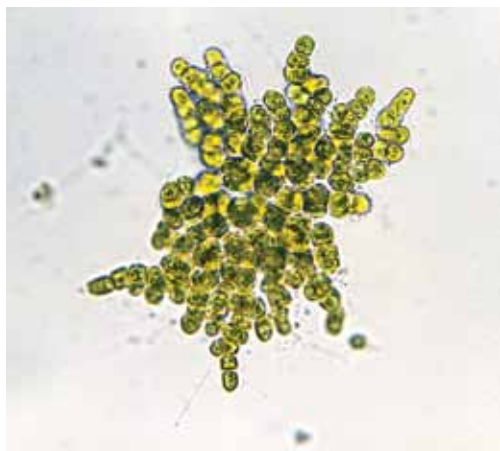

V knjigi najdemo še mnogo drugih majhnih, nenavadnih organizmov, tako prosto-plavajočih kot tudi ličink pridnenih živali, ki so običajno popolnoma drugačne oblike kot kasneje, ko odrastejo.

Knjiga je izšla leta 2005 in je bila v kratkem času razprodana. Knjiga je v rahlo popravljani izdaji ponovno izšla oktobra leta 2014. To je nedvomno ena naših najcelovitejših in najdragocenejših knjig o našem morju. Izredno bogato raznolikost življenjskega prostora našega morja kaže več kot 900 barvnih fotografij, ki jih je avtor knjige posnel v obdobju petdesetih let in so opremljene s kratkim strokovnim besedilom.

Knjiga pomembno pripomore tudi k našemu boljšemu odnosu do morja in obale in ju v zavesti slehernega bralca postavi tja, kamor sodita. Namenjena je vsem ljubiteljem morja, strokovnjakom, šolarjem in študentom, potapljačem, učiteljem in profesorjem, okoljevarstvenikom, tistim, ki imajo moč odločanja o prihodnosti naše obale in morja, in mnogim drugim. Je slovensko-angleška.

Fotomonografija stane 22 evrov, kupite jo lahko v vseh boljše založenih knjigarnah ali pa naročite na številki 040 840 186.

V bibavičnem pasu najdemo takšne črne lise modrozelenih ceppljivk. S prostim očesom vidimo njihove kolonije, pogled pod mikroskop pa nam razkrije posamezne osebk. Foto: Marjan Richter.